

Hur har Arbetsmiljöverket tillämpat de nya reglerna om organisatorisk och social arbetsmiljö?

Maria Steinberg
Docent i arbetsmiljörätt

Upplägget

- Något om arbetsmiljölagen och dess föreskrifter (AFS)
- Något Arbetsmiljöverket (AV)
- Något om AFS 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö
- Något om skyddsombud
- Något om AVs tillämpning första året.
- Några slutsatser

Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) OSA

3

Arbetsgivaren är skyldig att

**förebygga ohälsosam arbetsbelastning,
hjälpa till med prioriteringar ***

se till att At får tydliga uppgifter

OSA del av Systematiskt arbetsmiljöarbete

Forts.

Dialog med AT

- **motverka starkt psykiskt arbete
(människointensiva arbeten)**
- **motverka arbetstid som leder till ohälsa, t.ex.
genom återhämtning* (kan bryta igenom KA)**
- **förebygga kränkande särbehandling**

AVs tillämpning av OSA, ca 100 fall

- OSA trädde i kraft den 31 mars 2016
- Studien omfattar AVs föreläggande och förbud
april 2016-maj 2017, 100 OSA föreläggande, ca 13% av alla
- Preliminära resultat: Tendenser
Skyddsombuden initierade 66 fall och
Arbetsmiljöverket 33 fall.

Varför begärde SO, 6:6a AML?

- Arbetsbelastningen var för hög 50% av fallen
- Stress, oro, sjukskrivning och AT sökte annat jobb, 25%
- Bättre balans mellan krav och resurser: 30%
- Arbetstiden: 30%
- Kränkande särbehandling: 30%
- Krav på tydlighet och prioriteringar: 15% vardera.

Vilka åtgärder önskade SO?

- **Kartläggningar**
- **Riskinventeringar**
- **Riskbedömningar**
- **Handlingsplaner**

Kraven riktades emot?

- Offentlig sektor: Kommuner, 44%, Landsting, 25% och Staten i 1 fall
- Privata sektorn: 25%
- Religiösa församlingar: ca 6%

Vård-och omsorgssektorn oftast representerad

Vilka var skyddsombuden?

- **Det var 85 SO som krävde 66 ingripanden. I ett fall var det 6 SO som begärde ett ingripande. De var från LR och LF. Det gällde hög arbetsbelastning och omorganisation på en skola.**

Kvinnor från Kommunal mest aktiva

- Det var lika många lokala SO som huvud -SO 45% vardera. Resten var RS.
- Det var lika många SO från LO som från TCO. En fjärdedel kom från SACO.

De flesta var kvinnor 60%. Oftast från Kommunal.

Vilka krav ställde Arbetsmiljöverket?

Flesta kraven berörde både SAM och OSA.

OSA kraven innebar att arbetsgivaren måste:

1. Anpassa resurserna till kraven (15%), 9§ OSA
 2. Låta SO och AT medverka(15%), 5§ OSA /4 % SAM
 3. Se till att AT vet vilka uppgifter de har (ca 14%), 10§ OSA
- Procenten baseras på antal fall 66 st.

Forts.

**4. Följa reglerna för kränkande särbehandling (13%),
13-14§§ OSA**

5. Hjälpa AT med prioriteringar (10%)

6. Se över arbetstiden (10 %), 12§ OSA

.

Forts.

7. Vanliga OSA krav med stöd av SAM.

**Arbetsgivaren ska göra kartläggningar,
riskinventeringar och riskbedömningar**

- **Krav på åtgärder som inkluderar
handlingsplaner, (15% av fallen) 8 och 10 §§ SAM**

Övriga krav och viten

Företagshälsovård eller jämförbar expertis skulle tillfrågas, 25% (12§ SAM)

Viten

Max. 600 000 kr . Mini. 10.000 kr

Arbetsmiljöverkets OSA krav utan SO:s hänvändelse, 33 fall

15

Undersökning och riskbedömning, 75%

- **At medverkan 60%**
- **Arbetsbelastning 50%**
- **Handlingsplaner 40%**
- **Tydlighet 35%**

Forts

- **Prioritera 35%**
- **Motverka kränkande särbehandling 30%**
- **Arbetstidsfrågor 28%**
- **Krav på kunskaper 25%**
- **Skyddsombudens medverkan 20%**

Kraven riktades mot

- **Offentlig sektor i 17 fall**

Kommunerna i 14 fall och Landstingen i 3 fall.

Privat sektor i 13 fall

Kyrkan i 3 fall

18

Övrigt

- **Företagshälsovård i 11 fall**
- **Viten från 40 000 kronor till 500 000 kr**

Jämförelse mellan SO och AV

- Sos krav på kommunerna har lett till flest föreläggande.
- Avs krav på kommuner och de privata samma antal föreläggande
- Statliga arbetsgivare saknas i stort sett i undersökningen (1 fall)
- Religiösa samfund, är de överrepresenterade?
- Krav på Ats medverkan oftare i Avs krav
- Arbetstidsfrågor oftare då AV tog initiativ

Avslut

- Är denna kunskap något för
arbetsrättsjurister?

Tack

Maria Steinberg, Örebro universitet